

Kvernevik Fabrikker i dag. Foto: KC.

Tur til KVERNEVIKA med Tikaffen

Tirsdag 11. mai var "Tikaffen" på tur til Kvernevik og Kvernevikfossen og dagen kom som det står i fedrelandssalmen "No er det i Noreg atter vår med vårsol og song i skogen". I strålende vær fikk vi se det idylliske område fra fossen og langs elva ned til sjøen. Dette friluftsområdet er svært lite kjent for den jevne Åsane-beboer. I dag er det hovedsakelig kjentfolk som benytter seg av de kvaliteter området har å by på, men Tertnes skole og barnehager bruker denne naturperlen. På turen så vi ender som svømte i elven og fisk som hoppet i mølledammen.

Som guide på turen hadde vi Sigfinn Vik som er vokst opp i nærheten av dette unike friluftsområdet, og som kjenner historien godt. Med kart og fortellerglede fikk vi en innføring i

Kvernevik sin mangfoldige industrihistorie på 1800 og 1900 tallet, og det er bare "noen glimt" av historien som det berettes om i denne artikkelen.

Vasskraften fra Daleelva som har sitt utspring fra Langavatnet og Liavatnet i Midt-bygda renner ut i Kvernevik. Boplasser har det vært fra gammel tid av, men i nyere tid var det elven som var den ressursen som la grunnlaget for utviklingen her. Eiendomstilhøva var delt mellom Haukedalsgården på østsiden av elven og Tertnesgårdene på vestsiden.

Fra Åsane bygdebok er de første skriftlige beretninger om dette beskrevet: "I 1843 festa Johannes Johannesen Fossmark av Erik Haukedal to husgrunner ved Kvernevikfossen, der han skulle

oppføre en stampemølle.

I 1848 festar same mannen to hustomter til av eigarne på Tertnes på andre sida av elva ved same fossen.... for derpaa at oppføre Stampemølle og Maalmølle i en bygning. Det er tydelig at desse anlegga ikkje gjeld mølle til maling av korn. Stampemølla blei her brukt til tilvirkning av vovne stoff, truleg vadmél, som her blei tøva og farga. Støtte for dette finn ein i folketeljinga av 1865, der Johannes Fossmark blei titulert som farver og møller."

Sigfinn mener å ha belegg for at det ble drevet bygdemølle her lenge før 1840, med to kvernhus oppe ved fossen, og at gårdbrukerne kunne levere inn korn her og få det malt. Det kom sogar bønder roende til møllen helt utfra Herdlakanten. Men en stor flom ødela